

בעניין: **1. מוחמד ברכה, יו"ר ועדת המעקב העליונה לענייני הציבור הערבי בישראל**
2. עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ע"י עוה"ד סוהאד בשארה ו/או חסן ג'בארין ו/או מאיסאנה מוראני ו/או נארימאן
שחאדה-זועבי ו/או סלאם ארשיד ו/או עדי מנסור
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רח' יפו 94, ת.ד. 54 חיפה 3100001
טלפון: 9501610-04, פקס: 9503140-04, דוא"ל suhad@adalah.org

נגד

1. מפכ"ל משטרת ישראל, מר יעקב שבתאי
 2. מפקד תחנת המשטרה בנצרת, מר אייל קיהתי
 3. היועצת המשפטית לממשלה
- ע"י פרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים ולקיום דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להוציא מלפניו צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם:

- א. מדוע לא תימנע משטרת ישראל מהמשך מדיניותה, הבלתי חוקית, האוסרת מראש על קיום עצרות מחאה - שאינן טעונות רישיון, בישובים ערביים, נגד המשך המלחמה בעזה ובעד הפסקת אש וחילופי שבויים;
- ב. מדוע לא תימנע משטרת ישראל מפעולות שמטרתן מניעת קיומה של עצרת מחאה המתוכננת על ידי העותר מס' 1, כנגד המשך המלחמה ובעד הפסקת אש וחילופי שבויים בכיכר אלעין (המעין) בנצרת ביום שני ה- 4.12.2023 בשעה 17:00.

בקשה למתן צו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו ביניים לפיו על משטרת ישראל להימנע מכל פעולה המונעת את קיומן של עצרות מחאה בישובים הערביים בעניין המלחמה בעזה, ובכלל זה להימנע מהכשלת וסיכול עצרות מחאה המאורגנות על ידי העותר מס' 1, זאת עד מתן החלטה סופית בעתירה זו.

בקשה לקיום דיון דחוף בעתירה

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לקבוע דיון דחוף לדיון בעתירה דנן. עתירה זו מופנית, בין היתר, נגד פעולות המשיבים מס' 1 ו-2 המונעות ומסכלות מראש את אפשרות קיומן של עצרות מחאה כנגד המלחמה, אשר העותר מס' 1 מנסה לארגן בעיר נצרת מזה מספר שבועות. עצרת מחאה מתוכננת להתקיים ביום שני ה- 4.12.2023

בעשה 17:00 בכיכר אלעין בנצרת, ומכאן דחיפות העתירה. לכן על מנת לא לייתר את העתירה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקיים דיון בה באופן מידי.

יצוין כי בית המשפט הנכבד קבע את מועד הדיונים בעתירות קודמות שהוגשו בעניין קיומן של הפגנות נגד המלחמה תוך יממה אחת מיום הגשת העתירות, ולפני מועדן המתוכנן. זאת על מנת לאפשר מתן סעדים אפקטיביים בעתירות ותוך מתן ערך חשוב לזכות החוקתית למחות. כך היה בבג"ץ 8007/23 **מפלגת חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה** (8.11.2023) וכן בבג"ץ 8211/23 **לוי נ' מפקד מחוז תל אביב, משטרת ישראל** (16.11.2023).

נימוקי העתירה דגן מהווים חלק בלתי נפרד מבקשה זו.

ואלה הם נימוקי העתירה

הצדדים לעתירה

1. העותר מס' 1 כיהן בעבר כיו"ר סיעת חד"ש בכנסת וכעת הוא יו"ר ועדת המעקב העליונה לענייני הציבור הערבי בישראל (להלן: ועדת המעקב) שהיא הגוף הפוליטי הערבי העליון אשר מאגד בתוכו את כל המפלגות הערביות הפרלמנטאריות, התנועות הערביות החוץ פרלמנטאריות וכן את כל ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל.
2. העותר מס' 2, עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, היא עמותת זכויות אדם, הרשומה כדין בישראל, אשר נוסדה בנובמבר 1996 כמרכז משפטי עצמאי הפועל לקידום זכויות האדם בכלל וזכויות אזרחי המדינה הערבים-פלסטיניים בפרט, לרבות במישור מימוש זכויות אזרחיות פוליטיות.

החלק העובדתי

3. מזה מספר שבועות, מנסה העותר מס' 1 לקיים עצרת מחאה מצומצמת כנגד המלחמה בעזה, בכיכר אלעין (המעין) בנצרת. על אף שהעצרת איננה טעונה היתר, משטרת נצרת פעלה בניגוד לחוק ובאופן שיטתי לסיכול קיום עצרות המחאה על ידי שימוש בכוח נגד מתכנני העצרות, כולל עיכובם בתחנות המשטרה למשך שעות, וביניהם העותר מס' 1.
4. עצרת המחאה הראשונה היתה אמורה להתקיים בנוכחות חברים מטעם ועדת המעקב בכיכר אלעין בנצרת ביום 9.11.2023 בשעה 11:00. מדובר בעצרת מחאה חוקית, שאינה טעונה אישור או רישיון מאת המשטרה. זאת גם בהתאם להנחייה מס' 3.1200 של היועץ המשפטי לממשלה בעניין חירות ההפגנה (עודכנה לאחרונה בחודש ינואר 2022) (להלן: הנחית היועמ"ש).

== מצ"ב העתק הנחיית היועצת המשפטית לממשלה כנספח ע/1.

5. יצוין, כי לפי הנחיית היועמ"ש ההפגנות אשר מצריכות אישור של המשטרה הן הפגנות שמתקיימים בהן התנאים הבאים: (1) חמישים איש או יותר; (2) המתאספים תחת כיפה השמיים כדי לשמוע נאום או הרצאה

על נושא מדיני; (3) המתהלכים יחד או מתאספים כדי להלך יחד. לכן, על פי פסקה 8 להנחיה זו, עצרות מחאה, כפי שהתבקש על ידי העותר מס' 1, שאינן כוללות תהלוכה או נאום בעניין מדיני, אינן טעונות היתר.

6. מטעמי זהירות וביום 8.11.2023 שלח העותר מס' 1, בצורה יזומה, הודעה למשיב מס' 2 על מועד קיומה של עצרת המחאה וביקשו שלא לסכל את אפשרות קיומה. ההודעה נשלחה באמצעות וואטסאפ וזו לשונה:

" לכבוד מפקד תחנת משטרת נצרת
א.נ.

אני מודיע לך כי אנחנו נקיים משמרת מחאה (לא תהלוכה) בכיכר המעיין בנצרת, מחר 2023\11\9 בשעה 11:00.
הודעה זו באה בהמשך למגעים שניהל אתכם בנושא, ראש עיריית נצרת מר עלי סלאם.
במשמרת זו ישתתפו ח"כים וראשי רשויות ואנשי ציבור, שהינם חברי הנהגת וועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, ואשר מספרם הכולל של המשתתפים אינו עולה על חמישים אדם, ועל כן משמרת זו אינה חייבת רישיון ע"פ החוק.
אני מבקש שהמשטרה לא תפריע לקיומה של המשמרת.

על החתום
מוחמד ברכה
יו"ר וועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל.
2023\11\8
טלפון: 0505288681
Mail: mbarakeh2010@gmail.com

7. ודוק, העותר מס' 1 לא היה חייב לשלוח את ההודעה לעיל למשיב מס' 2, אולם הוא עשה כן לאור התנהלות המשטרה והצהרות ראשיה בחודש אוקטובר, כולל הנחייתו הגורפת של המשיב מס' 1, מפכ"ל המשטרה, מיום 18.10.2023 ודובר המשטרה מיום 19.10.2023, שלפיהן הם יאסרו את קיומן של הפגנות בישוים הערבים.

הנחיית מפכ"ל המשטרה זמינה בקישור הבא:

<https://www.tiktok.com/@israelpolice.ar/video/7290974367197056257?r=1&t=8gaxYIKF6T1>

דבריו של דובר המשטרה, מר אלי לוי בראיון לרדיו גלי ישראל ביום 19.10.2023, זמינים בקישור הבא:

<https://www.gly.co.il/item?id=30113>

8. חרף האמור, ולפני קיומה של עצרת המחאה בשעה (11:00) וביום (9.11.2023) האמורים, עיכבה המשטרה את העותר מס' 1, בעודו בדרכו לעצרת. זאת בכדי למנוע את השתתפותו ואת קיום העצרת. במקביל, ובין השעה 10:30 – 11:00 וכשחברים מטעם ועדת המעקב פונים אל המקום המיועד לעצרת, פיזרה אותם המשטרה באלימות על ידי כוח גדול של שוטרים אשר נכח במקום מבעוד מועד. המשטרה עיכבה בנוסף את יו"ר מפלגת בל"ד ח"כ לשעבר סאמי אבו שחאדה; ח"כ לשעבר חנין זועבי; ח"כ לשעבר מטאנס שחאדה; והפעילים הפוליטיים מחמוד מוואסי ויוסף טאטור.

9. לאחר עיכוב של מספר שעות וחקירה באזהרה, שוחררו הנ"ל בתנאים מגבילים. תנאים אלה כללו, בין היתר, הרחקת חלק מהמעוכבים מהעיר נצרת לתקופה של 14 ימים, מר טאטור הוגבל שלא לצאת מביתו בין השעה 00:00 לשעה 00:00 לתקופה של 4 ימים; נמנעה יציאתו של מר מוואסי מהמדינה והוא התבקש להפקיד את דרכונו והושם במעצר בית לתקופה של 4 ימים ונאסרה כניסתה של גבי חנין זועבי, תושבת נצרת, לכיכר אלעין ולתחנת נצרת. התנאים הנ"ל בוטלו באופן חלקי בעקבות ערר אשר הוגש לבית המשפט השלום בנצרת (ע"ק (נצרת) 21170-11-23 סאמי אבו שאדה נ' מדינת ישראל (13.11.2023))

10. יצוין כי עיכוב חברי וועדת המעקב העליונה אינו עניין של מה בכך ויש לו השלכות פוליטיות רבות, במיוחד כאשר הוא נעשה בתקופה של מלחמה בה המשטרה מסרבת לאשר הפגנות בחברה הערבית ומפזרת כל עצרת מחאה (חוקית ושאינה טעונה רישוי) אך ורק מאחר והיא מביעה ביקורת על מדיניות הממשלה ביחס למלחמה בעזה. לא במקרה, על כן, נמתחה ביקורת ציבורית מקומית ובינלאומית על התנהלות הבלתי חוקתית של משטרת ישראל. ראו למשל:

מאמר המערכת של עיתון הארץ מיום 10.11.2023 תחת הכותרת "פגיעה בזכות למחאה"

<https://www.haaretz.co.il/opinions/editorial-articles/2023-11-10/ty-article-opinion/0000018b-b515-dea2-a9bf-f59f7c0c0000> (10.11.2023)

מאמר של הניו-יורק טיימס תחת הכותרת: The Israeli police detained Arab Israeli politicians preparing a vigil against Gaza strikes, civic groups say

<https://www.nytimes.com/live/2023/11/09/world/israel-hamas-war-gaza/israeli-police-detained-five-arab-israeli-politicians-who-planned-a-vigil-against-gaza-strikes-civic-groups-say?smid=url-share>

11. גם פרקליט המדינה, עו"ד עמית איסמן, מתח ביקור על התנהלות המשטרה בעניין עצרת המחאה הנ"ל מיום 9.11.2023 ועיכוב הנהגת האוכלוסייה הערבית. כפי שדווח בכלי תקשורת מיום 20.11.2023, פרקליט המדינה מתח ביקורת חריפה על התנהלות המשטרה כלפי אזרחים שמחו נגד הממשלה מאז פרוץ המלחמה, וטען כי היא מגיעה עד כדי פגיעה בשלטון החוק. מר איסמן גם מתח ביקורת חריפה על עיכובם הבלתי מוצדק לחקירה של העותר מס' 1 וחברי כנסת לשעבר, בעצרת המחאה הנ"ל ביום 9.11.2023.

אודות הביקורת של פרקליט המדינה ראו:

<https://www.haaretz.co.il/news/politics/2023-11-20/ty-article/.highlight/0000018b-eccd-d6b8-a5ab-ecef81240000>

12. כך סיכלה משטרת ישראל, בניגוד לעקרון שלטון החוק, את זכותם של אזרחים לממש את חופש המחאה בעניין כה חשוב להם. הכוח הרב של המשטרה שהגיע לסכל את עצרת המחאה ביום 9.11.2023 היה גדול פי כמה ממספרם של אלה שהיו אמורים להשתתף בה.

13. מהלכה הבלתי חוקי הנ"ל של המשטרה נעשה יממה לאחר מתן פסק הדין בבג"ץ 8007/23 מפלגת חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה (8.11.2023) (להלן: עניין

מפלגת חד"ש) שבו נקבע כי הוראתו של המשיב 1 האוסרת על קיום הפגנות בקרב האזרחים הערבים ניתנה ללא סמכות וכי "שערי מחאה, הפגנה ותהלוכה פתוחים גם בזמן מלחמה... אין משמעות הדבר כי בכל שעת מלחמה או לכל אורך הלחימה, אין מקום לקיום הפגנות. בשעת מלחמה, במיוחד מלחמה כבדת דמים וכבדת ימים, הזכות לביקורת ציבורית ולמחאה הפוליטית לא נסוגה לאחור" (עמ' 13 לפסק דינו של השופט עמית).

14. הקביעות של פסק הדין בעניין **מפלגת חד"ש** מתייחסות להפגנות המצריכות היתר מראש, והן חלות ביתר שאת כאשר מדובר בעצרות מחאה שאינן טעונות רשיון.

15. העותר מס' 1 הבין כי משטרת ישראל מוכנה להפר את החוק ולנקוט באלימות לא מוצדקת נגד אזרחים, ועל כן ביקש להבטיח מראש כי רשויות אכיפת החוק יורו למשיב מס' 2 להימנע מפגיעה במימוש הזכות למחאה. לשם כך, הוא פנה ביום 22.11.2023, באמצעות הח"מ, במכתב אל המשיב מס' 2, מר אייל קיהתי; פרקליט המדינה עו"ד עמית איסמן והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי), ד"ר גיל לימון, והודיעה כי בכוונת ועדת המעקב לארגן עצרת מחאה מצומצמת של עשרות משתתפים בכיכר אלעין בנצרת, ביום שבת, 25.11.2023, בשעה 11:00 בבוקר. המכותבים התבקשו לפעול בכדי להבטיח כי המשטרה תכבד את זכותם של המשתתפים למחות כנגד המלחמה בעזה ולהימנע מנקיטה בצדעים לדיכוי המחאה הלגיטימית והחוקית ושאינה מצריכה היתר.

== מצ"ב העתק המכתב מיום 22.11.2023 כנספח ע/2.

16. רק ביום שישי ה- 24.11.2023, יום לפני קיומה של עצרת המחאה ובשעות אחר הצהריים הודיע המשיב 2 לעותר מס' 1 וכן למנכ"ל העותר מס' 2 ובאמצעות וואטסאפ להלן:

"שלום רב,

הנדון: מענה למכתבך מיום 23.11.23

1. קיבלתי מכתבך שבנדון. אני חולק מכל וכל על אופן פרשנותך לטיפול המשטרה באירוע מיום 9.11
 2. לגופו של עניין, בקשתך למחאה בעניין מדיני ל"כמה עשרות" משתתפים לא לוותה בבקשה למחאה.
 3. בהמשך לשיחתנו הטלפונית אני חוזר ומבהיר כי לאור כלל הנסיבות ועל פי הערכת מצב שקיימנו לא נוכל לאפשר את ההתכנסות ונבקשך להמנע מארגון האירוע והשתתפות בו.
 4. משטרת ישראל תפעל על פי חוק לשמירה על שלום הציבור.
- בברכה
מתחנת נצרת"

17. מייד לאחר קבלת המכתב הנ"ל שלח מנכ"ל העותרת מס' 2, עו"ד ד"ר חסן ג'בארין, הודעת וואטסאפ למר קיהתי ובה הוא הבהיר כי העותר מס' 1 לא ביקש רישיון לעצרת המחאה וכי זו אינה טעונה רישיון, ועל כן ההחלטה הנ"ל היא לא חוקית ועל המשטרה להימנע מפגיעה בעצרת ובמשתתפיה.

18. בשעות אחר הצהריים של אותו יום, שישי, הודיע עו"ד שרון אפק, המשנה ליועמ"ש, למנכ"ל העותרת מס' 2 כי המשטרה מתנגדת לעצרת המחאה וכי אין לו את הנימוקים לכך, מאחר והוא קיבל את עמדת המשטרה סמוך להודעתו ובשעה מאוחרת של היום, ולכן הוא ביקש רק להודיע לעותרים בדבר החלטת

המשטרה לגבי המחאה למחרת. ביום 28.11.2023 התקבל מענה טכני ממשד פרקליט המדינה ובו הוא מודיע, בין היתר, כי הנושא הועבר "לטיפול של לשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים). תשובה עניינית בנושא טרם התקבלה.

== מצ"ב העתק המכתב ממשד פרקליט המדינה כנספח ע/3.

19. בסמוך לשעה שהיתה אמורה להתקיים עצרת המחאה ביום שבת ה- 25.11.2023 ובסמוך לכיכר אלעין בנצרת, הגיע כוח רב של שוטרים על מנת לפגוע במשתתפים ולסכל את דיום המחאה. וברגעים ההם, קיבל העותר 1 החלטה לפיה לא להגיע למחאה ולהודיע לחבריו על ביטול העצרת המתוכננת, בכדי לא להמודד עם אלימות המשטרה.

20. הנה כי כן, הודות לאיומים בשימוש באלימות ובניגוד לחוק, מנעה משטרת ישראל מהעותר 1 ומהנהגת הציבור הערבי בישראל לממש את זכותם החוקית לקיים עצרת מחאה קטנה בעניין המלחמה, בעיר הערבית הגדולה בישראל.

21. חשוב להדגיש כי הלכה למעשה אסרה משטרת ישראל מהחברה הערבית בישראל לקיים הפגנות ודחתה את כל הבקשות לקבלת רישיונות בעניין. בנוסף לכך היא אוסרת ומסכלת, בניגוד לחוק, מחאות שאינן טעונות רישיון. במילים אחרות, מדיניות המשטרה מצליחה למנוע קיום כל סוגי המחאות.

22. ביום 29.11.2023 ובשעות הבוקר החליט העותר 1 יחד עם חברי ועדת המעקב לקיים עצרת מחאה שלא מצריכה רישיון בנצרת ביום שני 4.12.2023 בשעה 00:17. בניסיון למנוע שוב סיכול העצרת על ידי המשטרה ושימוש באלימות כנגד המשתתפים, פנתה הח"מ, ביום 29.11.2023, פעם נוספת אל המשיב 1, המשיב 2, ולמשנה לפרקליט המדינה לתפקידים מיוחדים, עו"ד אלון אלטמן. בפנייתה ביקשה שוב הח"מ לפעול בכדי להבטיח כי המשטרה תכבד את זכותם של המשתתפים למחות ולהפגין בישובים הערביים כנגד המלחמה בעזה, וכן להורות למשטרת ישראל להימנע מנקיטה בצדעים לדיכוי וסיכול המחאה הלגיטימית והחוקית ושאינה טעונה היתר, אשר ועדת המעקב מתכננת לקיים בכיכר אלעין בנצרת ביום 4.12.2023 בשעה 00:17.

== מצ"ב העתק מכתב הח"מ מיום 29.11.2023 כנספח ע/4.

23. ביום 30.11.2023, התקבל מענה מטעם המשנה לפרקליט המדינה לתפקידים מיוחדים, עו"ד אלון אלטמן, ובו הוא מבהיר, באופן כללי ביותר, בין היתר, כי לאחר בחינת הדברים, המשנה לפרקליט "לא מצא מקום להתערב בהחלטת משטרת ישראל בעניין. זאת, מן הטעם שהחלטה בעניין הפעלת סמכויות המשטרה בנוגע לקיום מחאות מצויה בסמכותה של משטרת ישראל, אשר פועלת על פי שיקול דעת עצמאי, בהתאם להערכות המצב הקונקרטיות של כלל הגורמים המקצועיים מטעמה, שמונחות בפניה בזמן אמת".

== מצ"ב העתק תגובת המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 30.11.2023 כנספח ע/5.

מכאן עתירה דחופה זו.

הטיעון המשפטי

24. פעולות המשטרה למניעת אפשרות קיומן של עצרות מחאה המאורגנות על ידי ועדת המעקב באופן שיטתי אינן חוקיות. פעולות אלה מבקשות לצנזר ביטוי פוליטי לגיטימי מראש ללא סמכות ובניגוד לעקרון החוקיות ושלטון החוק, והן קיצוניות ביותר משום שהן פוגעות בזכויות החוקתיות של הציבור הערבי במדינה, המיוצג על ידי ועדת המעקב.

פגיעה בחופש הביטוי והמחאה

25. בית משפט נכבד זה עמד בפסק דינו בעניין **מפלגת חד"ש** בהקשר המלחמה העכשווית וקבע, כי "[...] חופש הביטוי אינו שייך רק למחנה אחד או לצד אחד של המפה הפוליטית, והוא נועד להגן לא רק על דעות מקובלות ואהודות, אלא גם על דעות חריגות, מקוממות ומכעיסות, המושמעות על רקע מאורעות מסעירים ובסגנון בוטה וצורם" (עמ' 4 לפסק הדין) (ראו גם: בג"ץ 73/53 **חברת "קול העם" נ' שר הפנים**, פ"ד ז (1953); בג"ץ 153/83 **לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל**, פ"ד לח(2) 393, 398 (1984); בג"ץ 2557/05 **מטה הרוב נ' משטרת ישראל**, פ"ד סב(1) 200, פס' 13 לפסק דינו של הנשיא א' ברק (2006)). דברים אלה מקבלים משנה חשיבות בעתות שבהן אירועי השעה מולידים מחלוקות ציבוריות עזות ומניעות קבוצות אוכלוסייה שונות לכדי הרצון לבטא בציבור, באופן מאורגן ובדרכי שלום דברי ביקורת ומחאה בעניינים בעלי חשיבות ציבורית.

26. השמירה על חופש הביטוי מקבל משנה תוקף עת מדובר על קבוצות מיעוט שעמדותיהן מצויות בקצוות הקשת הפוליטית כאשר הן מבקשות לאתגר את העמדות הפוליטיות הרווחות בחברה (בג"ץ 2888/97 **נוביק נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו**, פ"ד נא(5) 193, 201 (1997); בבג"ץ 5277/07 **מרזל נ' מפקד מחוז ירושלים**, פס' 7 לפסק דינה של הנשיאה ד' ביניש (2007)).

פגיעה בשלטון החוק

27. החלטותיו השיטתיות והעקביות של המשיב מס' 2 למנוע ולדכא עצרות מחאה שוועדת המעקב מנסה לקיים בנצרת הינן מנוגדות הן לפקודת המשטרה והן להנחיית היועמ"ש.

28. הנחת היסוד בבסיס תשובת המשיב מס' 2 מיום 24.11.2023, כי העצרת טעונה היתר היות ומדובר במחאה "בעניין מדיני", בטעות יסודה. כפי שפורט בחלק העובדתי, המשיב הבהיר בתשובתו לעניין זה כי בקשת העותר מס' 1 "למחאה בעניין מדיני ל"כמה עשרות" משתתפים לא לוותה בבקשה למחאה". תשובה זו מנוגדת לפקודת המשטרה ולהנחיית היועצת המשפטית לממשלה שהוזכרה לעיל.

29. סעיף 83 לפקודת המשטרה מגדיר "אסיפה הטעונה היתר", על פי סעיף 84, כ: "חמישים איש או יותר שהתקהלו כדי לשמוע נאום או הרצאה על נושא בעל ענין מדיני או כדי לדון בנושא כזה", ועל פניו, כל הפגנה בה משתתפים יותר מחמישים איש ואישה ומושמע בה נאום מדיני (תרגום מהמונח political במקור) טעונה רישיון. אולם, בעניינו לא מדובר בעצרת שמלווה בנאום או הרצאה בכלל, מה גם שקריאת ההחלטת הלסעיף הנ"ל הינה מנוגדת לפרשנותו.

30. במטרה להרחיב את השמירה על חופש הביטוי, הסעיף הנ"ל פורש באופן מצמצם. בבג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון נ' משטרת ישראל** (2017) (להלן: עניין **כיכר גורן**) בית המשפט פירש את המושג "עניין מדיני" באופן מצמצם כדי שלא לפגוע יתר על המידה בחופש הביטוי. וכלשון פסק הדין: "הגם שמבחינת הלשון עלינו להתייחס לביטוי זה כמסב עצמו לעניין 'מדיני' במובן של 'פוליטי', עלינו ליישם במהלך הפרשני את כללי הפרשנות התכליתית הנוהגים עמנו בפירוש חוקים" (**שם**, בפס' 32).

31. לפיכך, קבעה היועצת המשפטית בהנחיותיה בנושא, כי אין לומר כי די בכך שנושא האסיפה הוא בעל עניין ציבורי כדי להכפיפה לדרישת הרישיון, אלא שרק אסיפות שמטרתן שמיעת נאומים בנושאים מדיניים-פוליטיים "במובן הצר של מונחים אלו" (עמ' 3 להנחיה). ההנחיה הנ"ל קובעת מפורשות כי "העניין בגינו מבוקש הרישיון לקיים הפגנה, או נושא ההרצאה או הנאום, או הרקע האידיאולוגי של המארגנים, ככלל, אינו עניין למשטרה ואין בו שיקול כדי לסרב רישיון, וזאת בכפוף לאמור להלן. חירות ההפגנה נועדה, בין היתר, לאפשר למיעוט להביע דעות בלתי מקובלות, אם על הממשלה ואם על הציבור, לרבות ביקורת או מחאה על מדיניות או החלטות של רשויות ציבוריות" (בעמ' 5-6 להנחיה). לעניין סמכותה של המשטרה לבחון את התוכן של ההפגנה המבוקשת, הרי שההנחיה מבהירה כי "בחינת תוכן ההפגנה על ידי המשטרה היא בחינה טכנית בלבד הנדרשת לצורך בחינת סיווגה של ההפגנה כהפגנה הטעונה רישיון, והיא אינה אמורה להשפיע על שיקול דעתה במתן הרישיון או בסירוב לתיתו (עניין **כיכר גורן**, עמ' 28). זאת, מפני ש'התוכן האידיאולוגי, שהפגנה או תהלוכה מבקשות לבטא, אינו כשלעצמו עניין לשלטונות' [...]" (**שם**, בעמ' 4-3).

32. לכן, הקביעה של המשיב מס' 2 כי עצרת המחאה אותה מנסה העותר 1 לארגן טעונה היתר הינה מוטעית, ונימוק זה של המשיב מס' 2 מנוגד הוא לפקודת המשטרה ולהנחיית היועצת המשפטית לממשלה.

33. בעניין **כיכר גורן** עמדה הנשיאה חיות על המבחן הראוי שמצדיק שימוש בסמכויות המשטרה לצורך הטלת הגבלות של חופש הביטוי וחופש המחאה:

בהפעלת סמכויותיה הנ"ל נדרשת המשטרה לנהוג בהגינות ובסבירות [...]. היא רשאית להגביל את הזכות להפגין רק כאשר מתקיימת וודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי או בשלום הציבור, ורק במידה הנדרשת על מנת למנוע פגיעה כאמור.

עקרונות אלו הנוהגים עמנו מימים ימימה ומעמדה הרם של הזכות לחופש הביטוי וההפגנה, **משמעותם היא כי לא כל פגיעה בסדר או בביטחון תצדיק את הגבלת הזכות להפגין ואין די בכך שהפגנה גורמת לאי נוחות, אפילו אי נוחות רבה, כדי לאסור על קיומה**. ככל שהציבור בישראל חפץ חיים בדמוקרטיה עליו לסגל לעצמו, כבכל מדינה מתוקנת, רמת סיבולת ויכולת הכלה של הפגנות, על אף הפגיעה בשגרת החיים ואי-הנוחות הכרוכה בהן לעיתים [ההדגשות אינן במקור].

בג"ץ **כיכר גורן**, פס' 19-20 לפסק דינה של הנשיאה חיות.

34. לעניין החשש מהפרת הסדר, גם בבג"ץ 96/4712 **סיעת מרץ נ' מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל**, פ"ד נ(2) 822 (1996) נקבע כי "בעצם העובדה שקיומה של הפגנה עלול להביא להפרת הסדר, אין כדי לשלול את החופש להפגין. מידה מסוימת של פגיעה בסדר הציבורי היא מחיר שעלינו להיות מוכנים לשלמו כדי להגשים את הזכות להפגין". (שם, בעמ' 833).

35. הדברים לעיל נכונים להפגנות הטעונות רישיון, כשהמשטרה מוסמכת לאסור אותן, והם חלים מקל וחומר בענייננו, כאשר מדובר בעצרת מחאה שאינה טעונה היתר ואין חוק שמסמיך את המשטרה לאסור אותה, בנסיבות העניין.

36. המשיבים 1, ו- 2 אינם מוסמכים, בשום דבר חקיקה ראשי, להורות על איסור עצרות מחאה מראש. כל פעילות כאמור אינה עומדת בדרישות עיקרון החוקיות. הפגיעה בזכויות יסוד, לרבות בחופש הביטוי והמחאה, על ידי רשות מינהלית, מחייבת קודם כל שהפגיעה תעוגן בחקיקה מפורשת וברורה. זהו למעשה עיקרון החוקיות ולפיו "הרשות המינהלית רשאית ומוסמכת לעשות רק אותן פעולות שהחוק הסמיך אותה לעשותן" (דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** כרך א 97 (2010)). עיקרון זה מקבל משנה תוקף כאשר יש בפעולת הרשות משום פגיעה בזכות יסוד (ראו פסק דינו של השופט חשין בבג"ץ 11163/03 **ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נגד ראש ממשלת ישראל**, פ"ד סא (1) (1) 2 (2006)). ככל שמעמדה של הזכות רם יותר, וככל שהפגיעה בזכות היא רחבה יותר, כך נדרשת הסמכה מפורשת יותר בחוק (ראו: בג"ץ 6824/07 **מנאע נ' רשות המיסים**, פ"ד סד(2) 479 (2010) (להלן: בג"ץ **מנאע**)).

37. לכן מדיניות משטרת ישראל האוסרת על עצרות מחאה בענייני המלחמה העכשווית, ובכלל זה סיכול מראש לאפשרות קיומן של עצרות כאלה מטעם העותר מס' 1, הינן בלתי חוקיות ומפרות באופן גס את עקרון שלטון החוק. לעומת זאת, הפגנות ועצרות כנגד האזרחים הערבים מאושרות על ידי המשטרה. לשם הדגמה בלבד, הפגנה, עם תכנים גזעניים, אשר אושרה בעפולה להיום.

על יסוד כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צווים כמבוקש בתחילת עתירה זו, לזמן את הצדדים לדיון דחוף ולתת צו מוחלט ולחייב את המשיבים בהוצאות.

ד"ר סוהאד בשארה, עו"ד
ב"כ העותרים

חיפה, 30.11.2023